

Sygn. akt VII U 4859/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: stażysta Natalia Lewicka

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2018 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 29 września 2017 r. nr (...)

oddala odwołanie.

SSO Monika Popielińska

Sygn. akt VII U 4859/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 września 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu A. K. prawa do emerytury pomostowej albowiem nie spełnił on warunków wynikających z art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 poz. 664). W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, na dzień 01 stycznia 2009 r. nie udowodnił również wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Zakład do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu od 01 lipca 1993 r. do 15 października 1995 r. wykonywanej w (...) Sp. z o.o. ponieważ pracodawca nie potwierdził by była to praca w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko jak w zaskarżonej decyzji

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. K. urodzony w dniu (...), w dniu 07 lipca 2017r. złożył do pozwanego organu rentowego wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Wymagany wiek 60 lat ukończył (...)

bezsporne

Zaskarżoną decyzją z dnia 29 września 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu A. K. prawa do emerytury pomostowej.

Pozwany organ emerytalny uznał za udowodniony przez ubezpieczonego łączny staż sumaryczny w wymiarze 40 lat 1 miesiąc i 5 dni, stwierdzając jednocześnie, iż ubezpieczony udowodnił przeszło 15 leni okres pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu art. 4 ustawy i udowodnił 13 lat 7 miesięcy i 18 dni pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 49 ustawy. Ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 2 u.e.o.p.

W okresie od 01 lipca 1993 r. do 15 października 1995 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) G. S. Y. z o.o., na stanowisku brygadzista monter w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony pracował w pionie produkcji. W tym czasie wykonywał remonty i przebudowy na statkach np. montował segmenty ważące ok 100 ton, spawał zbiorniki balastowe wodne i paliwowe. Wykonując obowiązki brygadzisty ubezpieczony kierował monterami i spawaczami.

Zdarzało się że ubezpieczony wykonywał prace remontowe w podwójnych dnach statków, tam też czasami odbywała się wymiana pełnej konstrukcji. Ubezpieczony wykonywał także naprawy remontowe na zewnątrz statku, na zewnątrz jego dna oraz na tzw. topie tj. na dolnej części ładowni.

A. K. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio przy malowaniu, nitowaniu lub montowaniu elementów wyposażenia w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją.

dowód: akta osobowe wnioskodawcy – oddzielna teczka; zeznania ubezpieczonego – protokół rozprawy z dnia 21.03.2018 r. wraz z nagraniem CD – k. 17-19 i 20 akt sprawy;

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych oraz w aktach sprawy, w tym aktach osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w (...) G. S. Y. z o.o., których prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu. Nadto, Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego uznając je za spójne, logiczne i korespondujące w sposób wiarygodny z treścią w/w dokumentów

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2017 r. nr 664), dalej: „u.e.p.” prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 01 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Przepis art. 49 u.e.p. stanowi, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Z powyższego wynika, że art. 49 u.e.p. wprowadza wymaganie, aby ubezpieczony spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 159/13; podobnie wyroki Sądu Apelacyjnego w Gdańsku: z dnia 7 listopada 2013 r., III AUa 343/13, z dnia 25 września 2013 r., III AUa 155/13).

Zgodnie art. 3 u.e.p. prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy (ust 1).

Czynniki ryzyka, o których mowa w ust. 1, są związane z następującymi rodzajami prac: 1) w szczególnych warunkach determinowanych siłami natury: a) prace pod ziemią, b) prace na wodzie, c) prace pod wodą, d) prace w powietrzu; 2) w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi: a) prace w warunkach gorącego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach, w których wartość wskaźnika obciążenia termicznego (...) wynosi 28 °C i powyżej, przy wartości tempa metabolizmu pracownika powyżej 130 W/m², b) prace w warunkach zimnego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach o temperaturze powietrza poniżej 0 °C, c) bardzo ciężkie prace fizyczne - prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 8.400 kJ, a u kobiet - powyżej 4.600 kJ, d) prace w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego, e) ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmiennej pozycji ciała; przy czym ciężkie prace fizyczne to prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 6.300 kJ, a u kobiet - powyżej 4.200 kJ, a prace w wymuszonej pozycji ciała to prace wymagające znacznego pochylecia i (lub) skręcenia pleców przy jednoczesnym wywieraniu siły powyżej 10 kG dla mężczyzn i 5 kG dla kobiet (wg metody (...) pozycja kategorii 4) przez co najmniej 50 % zmiany roboczej (ust. 2). Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac

o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy (ust. 3). Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 (ust. 4). Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (ust. 5). Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się także ubezpieczonych z tytułu działalności twórczej lub artystycznej tancerzy zawodowych, wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy prace związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym (ust. 6). Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 7).

Wykaz prac w szczególnych warunkach stanowi załącznik nr 1, zaś wykaz prac o szczególnym charakterze załącznik nr 2 do u.e.p.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), dalej: „u.e.r.f.u.s.”, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 (ust. 1), gdzie wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepisami dotychczasowymi, do których odsyła ustawa emerytalna jest tu rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43) dalej: „rozporządzenie”.

W sprawie bezspornym było, iż ubezpieczony legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu w/w przepisów dotychczasowych.

Nie mniej jednak zważyć należy, iż warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 49 u.e.p. jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008r. i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3).

Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r., III AUa 2302/13; podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 marca 2014 r., III AUa 1531/13).

W rozpatrywanej sprawie ubezpieczony nie spełniał przesłanek wymienionych w art. 4 ustawy pomostowej, ponieważ nie został przedstawiony dowód potwierdzający wykonywanie po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, zdaniem Sądu ubezpieczony nie spełnił także przesłanek o których mowa w art. 49 u.e.o.p., ponieważ nie spełnia warunku posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p.

I tak, podczas pracy w Przedsiębiorstwie (...) z o.o., na stanowisku brygadzysta monter okresie od 01 lipca 1993 r. do 15 października 1995 r. ubezpieczony wykonywał remonty przebudowy na statkach np. montował segmenty ważące ok 100 ton, spawał zbiorniki balastowe wodne i paliwowe. Wykonując obowiązki brygadzysty kierował monterami

i spawaczami. Prace te ubezpieczony wykonywał zarówno w podwójnych dnach statków, jak również na zewnątrz statku, na zewnątrz jego dna oraz na tzw. topie tj. na dolnej części ładowni.

Wobec powyższego brak było podstaw do przyjęcia, iż praca wykonywana przez ubezpieczonego w ww. okresie może zostać zakwalifikowana do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p., co jest niezbędnym warunkiem do przyznania wnioskowanego świadczenia. Załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych pod poz. 29 przewiduje „prace bezpośrednio przy malowaniu, nitowaniu lub montowaniu elementów wyposażenia w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.)”. Wykonywania tego rodzaju prac odwołujący nie wykazał ubezpieczony czynności tych nie wykonywał z pomieszczeniach o małej kubaturze z utrudnioną wentylacją, takich jak podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.

Zważyć należy, iż ubezpieczony sam potwierdził, iż jego prace nie były świadczone **wyłącznie** w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją, co jest przesłanką konieczną do uznania takiej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach w rozumieniu ww. ustawy.

Powyższe wskazuje, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich koniecznych przesłanek do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej wynikających z cytowanych wyżej przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

Wobec faktu, że ubezpieczony po 31 grudnia 2008r. nie pracował w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, Sąd rozpatrywał możliwość przyznania emerytury pomostowej w oparciu o przepis art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Powołany przepis w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 ustawy wprowadza wymaganie, aby wnioskodawca spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Oznacza to, że osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która po dniu 31 grudnia 2008r. nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy między innymi w wyroku z dnia 4 grudnia 2013r. (II UK 159/13, Lex nr 1405231). Podobny pogląd, który Sąd Okręgowy w pełni aprobuje, przedstawił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2012r. sygn. akt II UK 164/11, w którym stwierdził, że: „ warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub przepisów dotychczasowym) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy w warunkach szczególnych według poprzednio obowiązujących przepisów, to może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust 3). Innymi słowy, brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej takiemu ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze dziś nie może być kwalifikowany w ten sposób”.

Analizując art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych wskazać należy, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich warunków do otrzymania emerytury pomostowej wskazanych w art. 4 w związku z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych. Wprawdzie urodził się po 31 grudnia 1948r., osiągnął wiek 60 lat, ma okres składkowy i nieskładkowy przekraczający 25 lat a także przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w warunkach szczególnych według przepisu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale na dzień wejścia w życie ustawy o

emeryturach pomostowych (1 stycznia 2009r.) nie legitymuje się co najmniej 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 w/w ustawy.

Konkludując, Sąd uznał, że pozwany zasadnie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej i w konsekwencji na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz na podstawie przywołanych przepisów oddalił odwołanie wnioskodawcy.

SSO Monika Popielińska